

15. E-B I L T E N

15. Е-Б И Л Т Е Н

15. E-B I L T E N

NOVOSTI U EVROPSKOM PARLAMENTU I EVROPSKOJ UNIJI
НОВОСТИ У ЕВРОПСКОМ ПАРЛАМЕНТУ И ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ
NOVOSTI U EUROPSKOM PARLAMENTU I EUROPSKOJ UNIJI

Januar – Februar – Mart
Јануар – Фебруар - Март
Siječanj-Veljača-Ožujak

2025. godine

S a d r Ź a j

Uvod.....	3
Spremne sankcije Evropske unije protiv Sjedinjenih Američkih Država.....	4
Hitan sastanak europskih lidera u Parizu.....	5
Vanredni parlamentarni izbori u Њемачкој.....	7
Evropska unija uvela nove sankcije Ruskoj Federaciji.....	8
<i>Posebni dio</i>	
У Стразбуру одржана 6. сједница Парламентарног одбора за стабилизацију и придруживање ЕУ-ПСБИХ.....	10
У Херцег Новом одржан састанак у оквиру регионалне сарадње за интеграцију у Европску унију (РЦЕИ).....	11
У Будимпешти одржан састанак генералних секретара парламената Европске уније.....	12
Студијска посјета делегације Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине Европском парламенту.....	14
Чланови КOLEGIJA Тајништва Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине судјеловали у Strasbourgu на састанку генералних тајника парламената држава чланица Вијећа Европе.....	16

-UVOD-

E-Bilten Sektora za Europsku uniju Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, objavljuje se za svako tromjesečje u godini i sadrži sveobuhvatan pregled političkih, ekonomskih, pravnih i socijalnih prilika unutar Europske unije, te informacije o događajima koji su važni i mogu biti od značaja za Bosnu i Hercegovinu u procesu integriranja u Europsku uniju.

Veliki doprinos političkom, ekonomskom i društvenom razvoju Bosne i Hercegovine predstavlja aktivno učešće i uspješno djelovanje Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine njenim prisustvom i radom u institucijama Europske unije, posredstvom kojeg se ostvaruje uloga Bosne i Hercegovine kao države koja pretendira postati punopravna članica Europske unije. U posebnom dijelu, E-Bilten sadrži važne informacije o događajima i temama vezanim za navedene aktivnosti.

Iz razloga ravnopravnosti dva pisma i tri službena jezika u Bosni i Hercegovini, E-Bilten je sačinjen u mješovitom izdanju.

SPREMNE SANKCIJE EVROPSKE UNIJE PROTIV SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA

Evropska unija ima spremne milijarde vrijedne mjere protiv američkih proizvoda kao mogući odgovor na odluku predsjednika Donalda Trampa da od marta mjeseca 2025. godine uvede taksu od 25 procenata na čelik i aluminijum.

Trgovinski ministri EU razgovarati su o mogućem odgovoru na američku odluku. Evropska komisija žali zbog Trampovog koraka ali se na to već dugo priprema, te obećava da će protumjere biti snažne i proporcionalne. Kada je Tramp 2018. uveo carine na čelik i aluminijum tokom svog prvog mandata, EU je odgovorila prvim paketom od 2,8 milijardi carina. Te carine su pogodile između ostalog burbon, motocikle Harley Davidson-a i deo čelika i aluminijuma. Prema Financial Times-u, taj iznos je u međuvremenu porastao na 4,8 milijardi. Pod Trampovim nasljednikom predsjednikom Joe Bidenom sankcije su suspendovane. Krajem marta ističe taj dogovor između Evropske komisije i Bidena i automatski će ponovo stupiti na snagu 1. aprila. Evropska komisija može odlučiti da ranije ukine tu suspenziju i da uvede

protumjere. Prema riječima jednog diplomate iz EU, Komisija će vjerovatno preduzeti i druge mjere, ali slične onima iz 2018. godine. To će svakako biti usmjerene mjere koje će SAD-u direktno nanijeti finansijsku štetu. Drugi EU-diplomata očekuje da će prvi korak EU biti ciljano i ograničeno djelovanje. Ako Tramp u narednim nedjeljama ili mjesecima donese još trgovinskih mjera, EU će također odgovoriti sa više protumjera. Tokom prvog predsjedništva Trampa, EU je čekala tri mjeseca sa reakcijom na carinu. Sada će ta reakcija doći brže. Prema riječima diplomata EU, konkretne protumjere su spremne ali su još uvijek pod ključem. Diplomati se nadaju da Tramp sa svojim najavama cilja na nešto drugo, kao što je od Meksika tražio da strože čuva svoje granice sa SAD kako bi spriječio ilegalnu imigraciju. To bi trebalo da postane jasno tokom pregovora.

HITAN SASTANAK EVROPSKIH LIDERA U PARIZU

Hitan sastanak o Ukrajini, koji je sazvao francuski predsjednik Emmanuel Macron, održan je u 17.02.2025. godine u Parizu. Evropski lideri su se okupili zbog zabrinutosti koje je izazvao američki predsjednik Donald Trump direktnim angažmanom s Rusijom i namjerom njegove administracije da isključi Evropsku

uniju iz mirovnih pregovora o Ukrajini. Na samitu su učestvovali lideri Velike Britanije, Njemačke, Poljske, Italije, Danske, generalni sekretar NATO saveza Mark Rutte i predsjednica Evropske komisije Ursula von der Leyen uz domaćina Macrona. U fokusu sastanka bila je evropska sigurnost i osiguravanje podrške Kijevu tokom američke promjene prioriteta. Sastanak je uslijedio nakon što je Trump razgovarao o Ukrajini s ruskim kolegom Vladimirom Putinom što je Kijev i saveznike zateklo nespremno. Washington je također upozorio NATO da Evropa neće biti top sigurnosni prioritet zbog usmjeravanja fokusa na Kinu.

ВАНРЕДНИ ПАРЛАМЕНТАРНИ ИЗБОРИ У ЊЕМАЧКОЈ

У Њемачкој су 23.02.2025. године одржани ванредни парламентарни избори, на којима је више од 59 милиона грађана с правом гласа бирало 630 посланика за нови сазив Бундестага, на мандат од четири године. Конзервативци предвођени Фридрихом Мерцом прогласили су побједу на изборима.

Лидер конзервативних опозиционих демохришћана (ЦДУ/ЦСУ) Фридрих Мерц, у штабу странке након објављених прелиминарних резултата по којима је коалиција ЦДУ/ ЦСУ освојила 29 одсто гласова, рекао је да је свјестан одговорности и нивоа задатака који су пред њим и додао да је кампања била веома тешка и да се дотицала питања економске политике, миграција, спољне и безбједносне политике.

Свјетски лидери честитали су побједу лидеру конзервативних опозиционих демохришћана (ЦДУ/ЦСУ) Фридриху Мерцу, који је на путу да постане слједећи канцелар, док су неки од њих честитали и десничарској Алтернативи за Њемачку (АфД) која је на другом мјесту по броју гласова бирача. Колидерка десничарске Алтернативе за Њемачку (АфД) Алис Вајдел, назвала је резултате

те странке историјским будући да су они удвостручени у односу на изборе одржане 2021. године. Она је за њемачки АРД рекла да је њена странка остала отворена за коалиционе преговоре са другим странкама и да би искључивање АфД-а из разговора о формирању владе било еквивалентно "превари бирача". „Наша рука је испружена. Ниједна политичка промјена у Њемачкој није могућа без АфД-а“ рекла је она. Лидер Социјалдемократске партије (СПД) Олаф Шолц признао је изборни пораз своје странке и честитао побједу ривалу и кандидату демохришћана Фридриху Мерцу.

EVROPSKA UNIJA UVELA NOVE SANKCIJE RUSKOJ FEDERACIJI

Evropska unija uvela je 24.02.2025. godine, na treću godišnjicu invazije na Ukrajinu, novi krug sankcija Ruskoj Federaciji s ciljem ograničavanja njenog ratnog napora.

„Ovaj novi krug sankcija ne cilja samo na rusku flotu u sjeni, već i na one koji podržavaju rad nesigurnih tankera za naftu, kontrolore za videoigre koji se koriste za upravljanje dronovima, banke koje zaobilaze naše sankcije i propagandne medije

koji šire laži”, izjavila je visoka predstavnik EU za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Kaja Kallas, javlja France 24. Ona je rekla da su ovo najopsežnije sankcije ikada, koje slabe ruski ratni napor.

Predsjednica Evropske komisije Ursula von der Leyen posjetila je 24.02.2025. godine Kijev i objavila da će Ukrajina u martu dobiti isplatu od 3,5 milijardi eura od EU. Von der Leyen je tom prilikom izjavila da će Ukrajina također imati koristi od planova EU za povećanje evropske proizvodnje oružja i obrambenih kapaciteta.

ŠESNAESTI PAKET MJERA PROTIV RUSKE FEDERACIJE OBUHVATA:

Mjere donesene protiv Rusije:

- sankcije protiv 48 osoba i 35 subjekata;
- zabranu pristupa lukama i pružanja usluga povezanih s pomorskim prijevozom za dodatna 74 plovila koja su dio Putinove flote u sjeni;
- zabranu transakcija za kreditne ili financijske institucije s poslovnim nastanom izvan Rusije koje upotrebljavaju „sustav za prijenos financijskih poruka”;
- zabranu pružanja specijaliziranih usluga financijske komunikacije za 13 regionalnih banaka;
- ograničenja izvoza robe i tehnologija s dvojnomo namjenom za 53 nova subjekta, od čega se dvije trećine nalaze u trećim zemljama;
- daljnja ograničenja izvoza robe i tehnologija u industrijskom i energetskom sektoru;
- suspenziju dozvola za emitiranje za još osam ruskih medijskih kuća;
- zabranu transakcija s određenim lukama, provodnicama i zračnim lukama u Rusiji;
- širu zabranu letova za sankcionirane zračne prijevoznike koji obavljaju domaće letove unutar Rusije;
- nova ograničenja za Krim i Sevastopolj te područja Ukrajine koja nisu pod kontrolom vlade u regijama Donecku, Hersonu, Luhansku i Zaporizžji.

Mjere donesene protiv Bjelorusije:

- daljnje sankcije kojima se preslikavaju sankcije povezane s trgovinom protiv Rusije;
- ograničenja prodaje ili pružanja usluga i softvera, depozita i novčanika za kripto imovinu te prijevoza.

**У СТРАЗБУРУ ОДРЖАНА 6. СЈЕДНИЦА ПАРЛАМЕНТАРНОГ
ОДБОРА ЗА СТАБИЛИЗАЦИЈУ И ПРИДРУЖИВАЊЕ У ЕУ– ПСБИХ**

У Стразбуру је 12. и 13. марта одржана 6. сједница Парламентарног одбора за стабилизацију и придруживање ЕУ-ПСБиХ (ПОСП), коју су отворили предсједавајући Одбора Давор Иво Стиер и први замјеник предсједавајућег Делегације ПСБиХ у ПОСП-у Зденко Ћосић.

У засиједању су учествовали чланови Делегације Босне и Херцеговине Миа Карамехић Абазовић, Илија Цвитановић, Бранислав Бореновић, Саша Магазиновић, Милан Петковић и Џенан Ћонлагих, а учесницима су се обратили и амбасадор Обрад Кесић у име Мисије БиХ при ЕУ, Елвира Хабота директорица Дирекције за европске интеграције БиХ, те Зузана Михачова у име високе представнице Европске уније за спољне послове Каје Калас и Барбара Јесус Гимено у име европске комесарке Европске комисије за проширење Марте Кос. Заједнички је оцијењено да је очување стабилности Босне и Херцеговине кључно за наставак реформских процеса и даљи напредак ка чланству у Европској унији и још једном је потврђена снажна подршка институцијама Босне и Херцеговине у провођењу реформи које ће убрзати европски пут наше земље. Истакнуто је да ће Парламентарни одбор за

стабилизацију и придруживање ЕУ-ПСБиХ наставити активно пратити напредак Босне и Херцеговине и пружати подршку у процесу европских интеграција.

У ХЕРЦЕГ НОВОМ ОДРЖАН САСТАНАК У ОКВИРУ РЕГИОНАЛНЕ САРАДЊЕ ЗА ИНТЕГРАЦИЈЕ У ЕВРОПСКУ УНИЈУ (РЦЕИ)

Њемачка организације за међународну сарадњу (ГИЗ), пројектом *Регионална сарадња за ЕУ интеграције* (РЦЕИ), у оквиру Мреже секретаријата парламентарних комисија за ЕУ интеграције (Парламентарна мрежа) и у складу са Оперативним планом Мреже за 2025. годину, организовала је у Херцег Новом регионални састанак на тему "*Разматрање имплементације принципа ефикасног парламентарног надзора у процесу интеграција у ЕУ*" на којем су активно учествовали и чланови делегације Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине.

На конференцији на високом нивоу парламената Западног Балкана, одржаној од 10. до 13. септембра 2024. године у Влори, усвојен је Заједнички регионални документ о принципима ефикасног парламентарног надзора у процесу интеграција у ЕУ. Овај инструмент послужитио је као заједничка референца за најбоље праксе и основа за годишњу размјену на високом нивоу о улози парламената Западног Балкана у процесу интеграције у ЕУ. Такође, омогућио је развој алата за праћење побољшања у раду парламената Западног Балкана и њихових одбора за европске интеграције. Овај алат за праћење у облику упитника за самопроцјену послат је у јануару 2025. контактним тачкама Парламентарне мреже.

Сврха регионалног састанка на тему "*Разматрање имплементације принципа ефективног парламентарног надзора у процесу интеграције у ЕУ*" јесте размјена ставова и дискусија о инпутима који се пружају кроз процес самопроцјене, као и структурирану размјену међу члановима Парламентарне мреже о кључним аспектима парламентарне улоге у процесу интеграције у ЕУ. С тим у вези, дискутовало се о тренутном стању provedбе начела учинковитог парламентарног надзора у процесу европских интеграција и то: 1. подручје:

Парламентарна законодавна функција, 2. подручје: Парламентарни надзор процеса приступања, 3. подручје: Парламентарна дипломатија, 4. подручје: Административни капацитети и 5. подручје: Комуникација и повећање видљивости.

Након тога, обављена је дискусија о формату заједничког свеобухватног извјештаја о имплементацији принципа ефективног парламентарног надзора у процесу интеграције у ЕУ као и о другим важним темама, све у циљу адекватне припреме за другу конференцију на високом нивоу која би се требала одржати у јесен 2025. године.

У БУДИМПЕШТИ ОДРЖАН САСТАНАК ГЕНЕРАЛНИХ СЕКРЕТАРА ПАРЛАМЕНАТА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

У Будимпешти је 9. и 10. фебруара 2025. године одржан састанак генералних секретара парламената Европске уније. Као дио укупног настојања за интензивније укључивање земаља кандидата у форуме Европске уније и прије самог пуноправног чланства, те на приједлог националних коресподената ИПЕХ-а, на овај састанак су по први пут позвани и секретари/генерални секретари парламената земаља које имају кандидатски статус за чланство.

На почетку радног дијела конференције предсједник Мађарског парламента гдин Ласзло Ковер и генерални секретар гдин Гуоргу Суцх представили су позицију мађарског парламента према политици проширења, апострофирајући конкретан ангажман у земљама Западног Балкана, кроз склапање билатералних меморандума о сарадњи, као и имплементирање бројних конкретних пројеката техничке помоћи.

Друга тачка дневног реда конференција односила се на припрему редовне Конференције предсједника парламената Европске уније, чије је одржавање планирано за 11. и 12. мај, такође у Будимпешти. У оквиру дискусије о структури програма рада Конференције предсједавајућих тематизирани су планиране сесије с нагласком на сесију *Будућност Европске уније-*

федерализам или национални суверенитет. Током првог дијела конференције детаљно су презентовани сви досадашњи пројекти техничке помоћи и подршке у којима је учествовала Мађарска национална скупштина, те је веома детаљну презентацију имао и водитељ програма Интер Парес гдин Јонатхан Мурпху који је представио конкретне примјере досадашње техничке и стручне подршке парламентима којим је овај програма намјењен, а који не обухвата само европске, већ све парламенте глобално.

На састанку је значајан број учесника тематизовао развој образовних садржаја којима парламенти настоје, и по мишљењу већине присутних требају настојати, да грађане својих земаља поуче о законодавном поступку и улози парламената, као представничких тијела уопште. Већина презентираних модела односила се на „симулације“ законодавног поступка, парламентарних процедура и сједница парламената, при чему се овакви садржаји настоје одржавати у аутентичном амбијенту, те на тај начин циљне групе грађана анимирати да побољшају своја знања о раду парламента, а значајан дио генералних секретара је представио и конкретна настојања да се овакви садржаји приближе образовним програмима или да се у њих уведу.

Генерални секретари оба законодавна дома Краљевине Шпаније представили су активности заједничке платформе за размјену информације парламената ЕУ – ИПЕХ, односно активности које су проведене или инициране у периоду предсједавања њихове земље, а циљ им је побољшавање ове информативне платформе кроз унапређење интернет странице ИПЕХ-а, повезивање с друштвеним мрежама и формирање радних група са јасним задужењима и циљевима.

STUDIJSKA POSJETA DELEGACIJE PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE EVROPSKOM PARLAMENTU

Delegacija Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, koju čine poslanici Predstavničkog doma Milan Dunović, Šerif Špago, Nenad Grković, Jasmin Emrić, Rejhana Dervišević i delegati Doma naroda Zdenko Čosić, Dženan Đonlagić, Radovan Kovačević, Džemal Smajić, Nenad Vuković i Safet Softić, prilikom studijske posjete Briselu u martu mjesecu, susreli su se sa izjaviteljem Evropskog parlamenta za BiH Ondřejem Kolářem i članovima Evropskog parlamenta Helmutom Brandstätterom i Irenom Jovevom. Bila je to prilika da europarlamentarci iz prve ruke dobiju informacije o aktuelnoj političkoj situaciji u Bosni i Hercegovini. Kako je rečeno tokom sastanka, proširenje Evropske unije (EU) zemljama Zapadnog Balkana je neophodno i za te zemlje i za EU, te je, u svjetlu toga, izražena nada da će iz Bosne i Hercegovine uskoro stići dobre vijesti. Članovi Evropskog parlamenta pozvali su bosanskohercegovačke vlasti da ulože dodatne napore kako bi u što skorije vrijeme ispunili neophodne uslove, a koji se, prije svega, odnose se na

usvajanja dva preostala zakona iz oblasti sudstva neophodnih za vladavinu prava, imenovanje glavnog pregovarača i nacionalnog koordinatora za IPA fondove, te usklađivanje vizne politike sa EU. Kako je istaknuto u Briselu, neophodno je da se političari okrenu ljudima jer građani Bosne i Hercegovine zaslužuju mnogo bolje uvjete života. Evropski put nema alternative jer će na taj način biti osiguran bolji život za sve građane, a ključ od vrata za EU je u vašim rukama, zaključili su evropski parlamentarci. Domaćini u Briselu pozvali su parlamentarce Bosne i Hercegovine da daju prednost jačanju dijaloga, te da zajedničkim snagama naprave konkretne korake koji bi Bosnu i Hercegovinu doveli korak bliže evropskim integracijama.

U razgovorima, učesnici su se dotakli i ravnopravnosti žena u društvu, kao i u politici čemu je, kako je naglašeno, potrebno posvetiti značajniju pažnju.

Također, delegacija Parlamentarne skupštine BiH aktivno je učestvovala u simulacijskoj vježbi o dijalogu i izgradnji konsenzusa u Evropskom parlamentu čiji je cilj praktičan uvid u način na koji se javne politike provode u Evropskom parlamentu, a karakteriziraju ih pregovori i izgradnja konsenzusa.

ČLANOVI KOLEGIJA SEKRETARIJATA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE UČESTVOVALI U STRAZBURU NA SASTANKU GENERALNIH SEKRETARA PARLAMENTA DRŽAVA ČLANICA VIJEĆA EVROPE

Sekretari Doma naroda i Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine Gordana Živković i Dražen Mustapić, učestvovali su na sastanku generalnih sekretara parlamenata država članica Vijeća Evrope, koji je održan u Strasbourg.

Na sastanku, koji je održan u okviru Konferencije predsjednika parlamenata država članica Vijeća Evrope, razgovaralo se o mogućnostima i izazovima korištenja vještačke inteligencije u parlamentima. Učesnici sastanka razgovarali su i o izvještaju o aktivnostima Evropskog parlamentarnog centra za istraživanje i dokumentaciju (ECPRD), kao i o prioritetima i programu ECPRD-a za period 2025./26. godina.

Sektor za Evropsku uniju
Сектор за Европску унију
Sektor za Europsku uniju